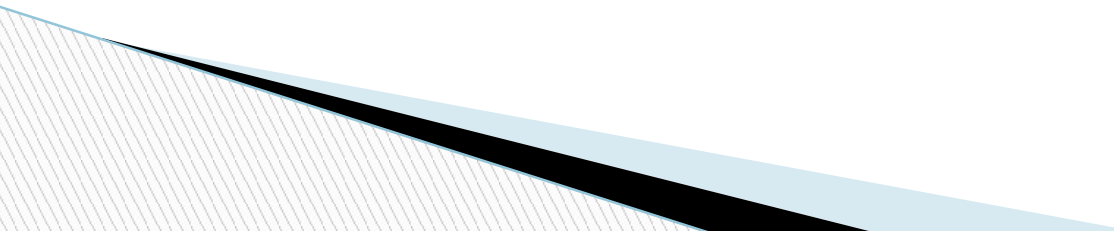

Тема 3. ПРАВОПОРУШЕННЯ ТА ЮРИДИЧНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ

План

1. Правова поведінка та її види.
  2. Поняття, ознаки і види правопорушень.
  3. Склад правопорушення.
  4. Поняття, види та підстави юридичної відповідальності.
-

1. Правова поведінка та її ВИДИ

Правова поведінка – це урегульована нормами права поведінка суб'єктів правовідносини, яка тягне за собою настання певних юридичних наслідків.

Ознаки правової поведінки:

- правова регламентація поведінки;
- підконтрольність державі в особі її правозастосовчих та правоохоронних органів;
- правова поведінка тягне за собою настання тих чи інших юридичних наслідків.

Види правової поведінки:

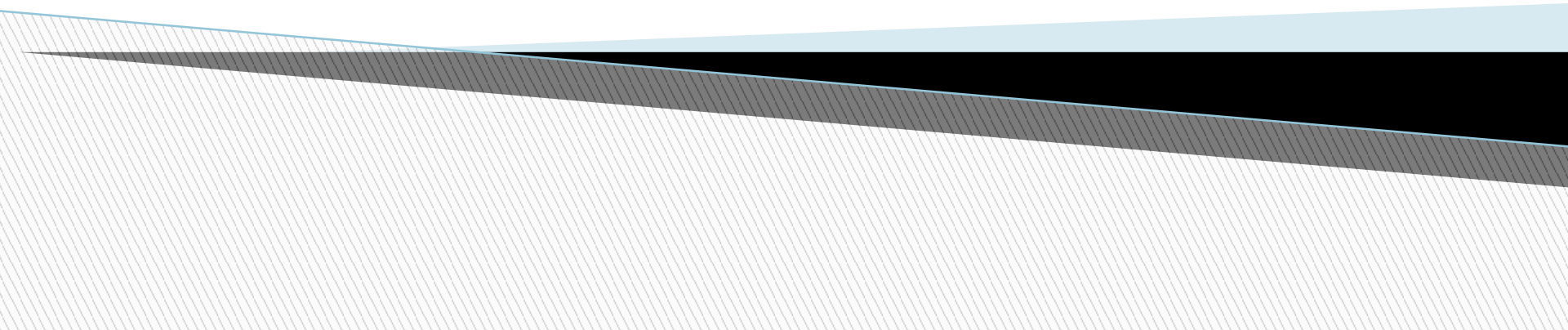
правомірна

- активна;
- звичайна;
- конформістська;
- маргінальна

неправомірна

- правопорушення;
- зловживання правом;
- об'єктивно-протиправне діяння.

2. Поняття, ознаки і види правопорушень

Правопорушення – це суспільно шкідливе винне діяння (дія чи бездіяльність) дієздатного суб'єкта, що порушує вимоги правових норм.

Ознаки правопорушення:

- суспільна шкідливість;
- протиправність;
- караність;
- правопорушення є актом поведінки (діянням), і може виражатися як у діях, так і бездіяльності;
- винність;
- деліктоздатність (осудність, дієздатність) суб'єкта.

Види правопорушень:

злочини

проступки (делікти)

- адміністративно-правові проступки;
- дисциплінарно-правові проступки;
- цивільно-правові проступки.

3. Склад правопорушення

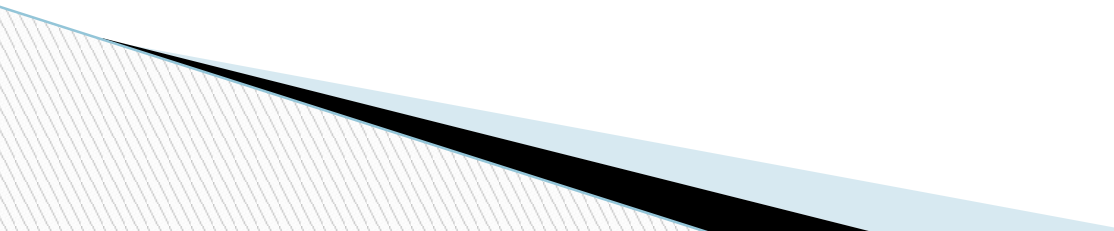

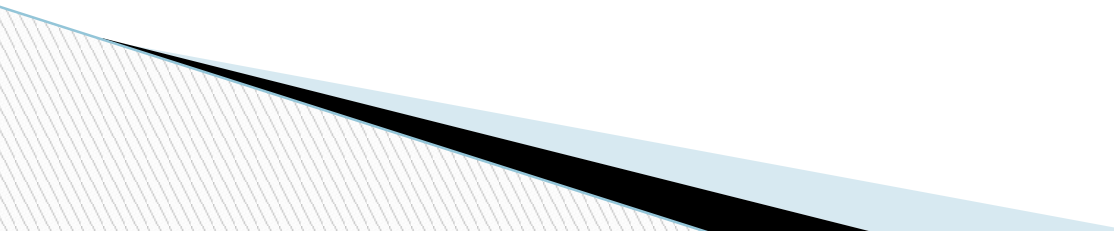
Склад правопорушення – це сукупність суб'єктивних та об'єктивних ознак вчиненого діяння, які дозволяють кваліфікувати його як правопорушення

Елементи складу правопорушення:

- об'єкт правопорушення;
- об'єктивна сторона правопорушення;
- суб'єкт правопорушення;
- суб'єктивна сторона правопорушення.

- ▣ **Об'єкт** правопорушення – це охоронювані правом суспільні відносини, яким внаслідок правопорушення заподіюється шкода.
  - ▣ **Об'єктивна сторона** правопорушення – це зовнішнє вираження правопорушення, що полягає у єдності протиправного діяння (дії чи бездіяльності), шкідливих наслідків діяння та причинно-наслідкових зв'язків між ними.
-

Види складів правопорушення (залежно від конструкції об'єктивної сторони):

- матеріальний склад правопорушення;
  - формальний склад правопорушення;
  - усічений склад правопорушення.
-

Суб'єктом правопорушення є фізична особа чи організація, яка вчинила протиправне діяння і яка за законом може нести за його вчинення юридичну відповідальність:

- ▣ **суб'єкт злочину** – фізична осудна особа, яка досягла віку кримінальної відповідальності;
- ▣ **суб'єкт адміністративного правопорушення** – юридичні особи та осудні фізичні особи, які досягли 16 років;
- ▣ **суб'єктом дисциплінарного проступку** – особа, що знаходиться у трудових чи службових відносинах з підприємством, установою, організацією, а також особа, що перебуває на військовій службі чи службі в органах внутрішніх справ;
- ▣ **суб'єкт цивільно-правового проступку** – юридична чи фізична дієздатна особа.

**Суб'єктивна сторона правопорушення
виражає внутрішнє емоційно-вольове
ставлення особи до вчинюваного нею
правопорушення**

**Елементи суб'єктивної сторони
правопорушення:**

- **ВИНА;**
- **МЕТА;**
- **МОТИВ.**

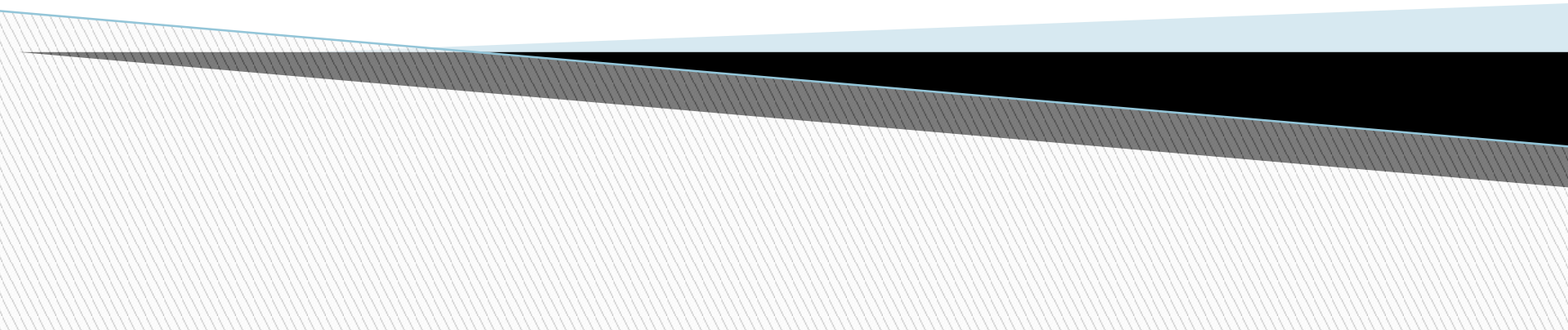
Форми вини

- прями́й;
- непрями́й.
- недба́лість;
- само́впевне́ність.

умисел

необережність

4. Поняття, види та підстави юридичної відповідальності

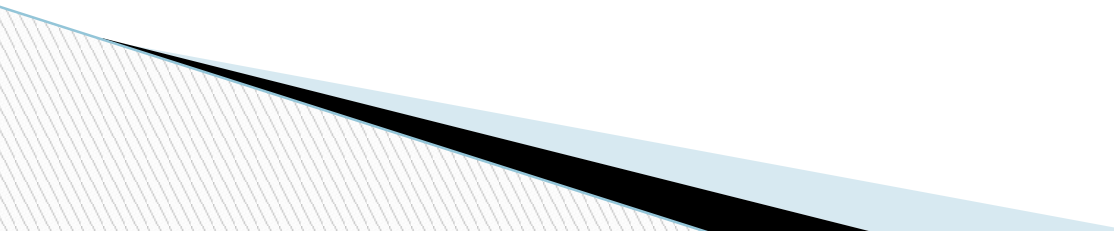

Юридична відповідальність

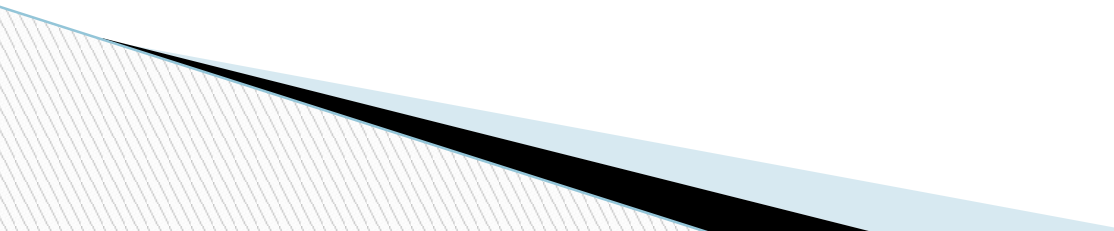
– це особливий вид правовідносин, що полягає у застосуванні порядку до правопорушника у встановленому процесуальному передбачених санкцією юридичної норми засобів державного примусу, виражених у формі позбавлень особистого, організаційного або майнового характеру.

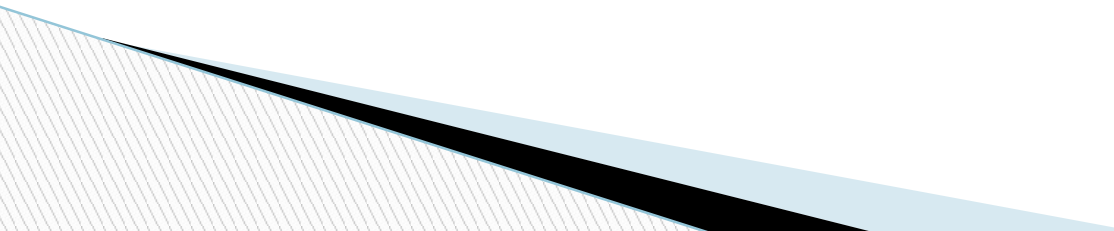
Функції юридичної відповідальності:

- покарання (відплата) правопорушникові;
  - спеціальна превенція;
  - загальна превенція;
  - відновлення порушеного правопорядку.
-

Принципи юридичної відповідальності:

- законність;
  - справедливість;
  - доцільність;
  - невідворотність;
  - настання відповідальності лише за винне діяння;
  - індивідуалізація відповідальності;
  - неприпустимість подвоєння відповідальності.
-

Види юридичної відповідальності:

- кримінальна;
  - адміністративна;
  - цивільно-правова;
  - дисциплінарна;
  - матеріальна.
-

Підстави юридичної відповідальності:

- формальні;
- фактичні;
- процесуальні.

© *А. Чернявський, Черкаський інститут УБС*